

KULAK BURUN BOĞAZ GÖZ VE HASTALIKLARI

Doç. Dr. Ümmü Yıldız Fındık, Yard. Doç. Dr. Seher Ünver

GİRİŞ

Baş ve boyundaki yapılara ait hastalıklar, basit sorunlardan, karmaşık bakım uygulamalarını gerektirenlere kadar değişen aralıkta görülebilir. Kulak, burun ve gözdeki özel duyular genelde hafife alınmasına rağmen, bu duyuları etkileyen durumlar bireyin günlük yaşamını önemli derecelerde etkilemektedir. Bu bölümün amacı, özel duyuların fizyolojisini ve bağlantılı hastalıklarını okuyucuya tanıtmak, kulak, burun, boğaz (KBB) ve göz sıralamasına uygun olarak hastalıkları incelemek ve bakımlarını anlatmaktır.

KULAK BURUN VE BOĞAZIN FİZYOLOJİSİ

KULAK

Kulak 3 bölümden oluşmaktadır (Şekil 1):

- Dış
- Orta
- İç

Bu üç bölüm işitmenin meydana gelmesinde tamamlayıcı göreve sahiptir ve iç kulak dengenin sağlanmasında ayrıca rol oynamaktadır.

Pulse oksimetre: Kandaki oksijenin non invaziv olarak ölçülmesidir.

Pürulan: İltihap üremesi veya birikmesi.

Regürjitasyon: Yutulan yiyeceklerin ağza geri dönmesi.

Sedasyon: İlaçlarla uyku veya sakinlik hali oluşturulması.

Semirekumbent: Yarı uzanmış pozisyon.

Silia: küçük, bazı hücrelerin dış yüzeylerinde saça benzer çıkıntılardır, sıvıları ileriye doğru itme görevi vardır.

Solunum yetmezliği: Solunum kaslarının zayıflığı nedeniyle nefes alıp vermede güçlük.

Stoma: genelde cerrahi olarak oluşturulan açıklık, ağızlaştırma.

Sütur: Dikiş.

Şırınga: Sıvının kavite içerisine boşaltılması.

Trokar: Kanülü içeri yerleştirmek için keskin, sivri uçlu çubuk.

Vertigo: Baş dönmesi.

KAYNAKLAR

1. Tortora GJ, Derrickson B (2011a) Principles of Anatomy and Physiology. Volume 1. Organisation, Support and Movement, and Control of the Human Body, 13th edn. International Student Version. Hoboken NJ: John Wiley and Sons Inc.
2. Seeley RA, Vanputte CA, Pegan JA, Russo AB (2011) Seeley's Anatomy & Physiology 9th edn., New York, MC Graw-Hill Companies Inc.
3. Guyton AC, Hall J (2010) Textbook of Medical Physiology, 12th edn. Philadelphia: Elsevier Saunders.
4. Tortora GJ, Derrickson B (2011b) Principles of Anatomy and Physiology. Volume 2. Maintenance and Continuity of the Human Body, 13th edn. International Student Version. Hoboken NJ: John Wiley and Sons Inc.
5. Marieb EN, Hoehn K (2010) Human Anatomy and Physiology, 8th edn. San Francisco: Pearson Benjamin Cummings.
6. Jenkins GW, Kemnitz CP, Tortora GJ (2010) Anatomy and Physiology. From Science to life, 2nd edn. International Student Edition. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.
7. Clegg AJ, Loveman E, Gospodarevskaya E et al (2010) The safety and effectiveness of different methods of earwax removal: a systematic review and economic evaluation. Health Technology Assessment, 14(28): 1- 192.
8. Kaushik V, Malik T, Saeed SR (2010) Interventions for acute otitis externa. Cochrane Database of Systematic Reviews, Issue 1. Art. No: CD004740.

9. Pachaiappan KJ, Patel V, Morrissey J, Gardby R (2006) Lipid management in type 1 diabetes. *Diabetic Medicine*, 23(Suppl 1): 11-14.
10. Korkmaz FD (2013). İtirme ve denge sorunu olan hastanın yönetimi. İçinde: Karadakovan A, Aslan FE, eds. Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım. 3. Baskı. Akademisyen Kitabevi, Ankara; s. 1081-1102.
11. Benninger M (2008) Acute bacterial rhinosinusitis and otitis media: changes in pathogenicity following widespread use of pneumococcal conjugate vaccine. *Otolaryngology – Head Neck Surgery*, 138(3):274-278.
12. Milli Eğitim Bakanlığı (2013) Kulak Burun Boğaz ve Göz Cerrahisinde Bakım. İçinde: Hemşirelik. 1. Baskı, Ankara; s. 9-18.
13. Joyce SW (2007) Assessment and Management of Patients With Hearing and Balance Disorders, In: Brunner&Suddarth's Textbook of Medical-Surgical Nursing. Smeltzer SC, Bare BG, Hinkle JL, Cheever KH (Eds) 11th edition, Philadelphia, Lippincott Williams & Wilkins, s.1789-1818
14. Gopen Q (2010) Pathology & clinical course: inflammatory disease of the middle ear. In: Gulya AJ, Minar LB, Poe DS (eds). Glasscock-Shambaugh Surgery of the Ear, 6th edn. Beijing, Peoples Medical Publishing House, s. 425-436.
15. Canaday DH, Salata RA (2008) Sinusitis and otitis. In: Tan JS, File TM, Salata RA, Tan MJ (eds). Expert Guide to Infectious Diseases, 2nd edn. Philadelphia: American College of Physicians, s. 387-400.
16. Kumar A, Wiet R (2010) Aural complications of otitis media. In: Gulya AJ, Minar LB, Poe DS (eds). Glasscock-Shambaugh Surgery of the Ear, 6th edn. Beijing, Peoples Medical Publishing House, s. 437-449.
17. Lewis SL, Dirksen SR, Heitkemper MM, Bucher L, Camera I (2010) Medical-Surgical Nursing: Assessment and Management of Clinical Problems, 8th edn. St. Louis: Mosby Elsevier.
18. Özhan Elbaş N (2010) Kulak, Burun, Boğaz Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı. İçinde: Erdil F, Özhan Elbaş N, editörler. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği. 6. Baskı. Ankara, Aydoğdu Ofset; s. 651-675.
19. Schrauwen I (2010) The etiology of otosclerosis: a combination of genes and environment. *The Laryngoscope*, 120(6):1195-1202.
20. Bajaj Y, Uppal S, Bhatti I, Coatesworth AP (2010) Otosclerosis 3: the surgical management of otosclerosis. *The International Journal of Clinical Practice*, 64(4):550-510.
21. Sajjadi H, Paparella MM (2008) Meniere's disease. *The Lancet*, 372(9636):406-414.
22. Hickey MM, Hoffman LA (2000) Nursing Management Upper Respiratory Problems. *Medical Surgical Nursing*, s.582-588.

23. Schlosser RJ (2009) Epistaxis. *New England Journal of Medicine*, 360: 784-789.
24. Olgun N, Sert H (2014) Üst solunum sistemi hastalıkları. Ed. Ayfer Karadakovan, Fatma Eti Aslan Dahili ve Cerrahi hastalıklarda Bakım. Akademisyen Kitapevi, Yenişehir/Ankara, s. 333-339.
25. Peach AG (2004) Management of Patients With Upper Respiratory Tract Disorders. In: Smeltzer SC, Bare BG (eds). *Brunner and Suddarth's Textbook of Medical Surgical Nursing*. 10th ed. Philadelphia: Lippincott Williams and Wilkins, s. 493-498.
26. Demarcantonio MA, Han JK (2011) Nasal polyps: pathogenesis and treatment implications. *Otolaryngologic Clinics of North America*, 44(3):685-695.
27. Birol L (2011) Üst solunum yolu hastalıkları ve hemşirelik bakımı. Akdemir N, Birol L. *İç Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı'nda*. 3. Baskı Ankara:Sistem Ofset, s. 338-340.
28. MasoosA, Moumoulidis I, Panesar J (2007) Acute rhinosinusitis in adults: an update on current management. *Postgraduate Medical Journal*, 83: 402-408.
29. Walsh M (2007) Caring fort he patient with a disorder of the senses. In: Walsh M, Crumbie A (eds). *Watson's Clinical Nursing and Related Sciences*, 7th edn. London: Elsevier, s. 731-763.
30. Erdil F, Özhan Elbaş N (2012a) Burun ve sinüs hastalıkları ve bu hastalıkların tedavi ve bakımı İç: Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Aydoğdu Ofset Matbaacılık. 6.Baskı. Ankara, s. 563-714.
31. Wein R, Chandra R, Leemans C, Weber R (2015) Disorders of the head and neck. İç: *Schwartz's Principles of Surgery*. Brunicardi C, Andersen D, Biliar T, Dunn D, Hunter J, Matthews J, Pollock R (Ed) Mc Graw Hill Education. 10.Baskı
32. Olgun N, Sert H (2011) Üst solunum sistemi hastalıkları. İç: Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım. Karadakovan A,Eti Aslan F (Ed) Nobel kitabevi 2.Baskı, s. 373-379.
33. McKerrow W, Brandley PJ (2007) Sore throats. In: Ludman H, Bradley PJ (eds). *ABC of Ear Nose and Throat*. Oxford. Blackwell.
34. Russell C (2004) Tracheostomy tubes. Russell C, Matta B (Ed) In: *Tracheostomy a Multiprofessional Handbook*. Bölüm 6. Cambridge University Press: s. 85-114.
35. Feber T (2006) Tracheostomy care for community nurses: basic principles. *British Journal of Community Nursing*, 11(5):186-193.

36. Price T (2004) What is a tracheostomy? Russell C, Matta B (Ed) In: Tracheostomy a Multiprofessional Handbook. Bölüm 3. Cambridge University Press, s. 35-58.
37. Morris L, Whitmer A, McIntosh E (2013) Tracheostomy care and complications in the intensive care unit. *Critical Care Nurse*, 33(5):18-31.
38. Scase S (2004) Wound care. Russell C, Matta B (Ed) In: Tracheostomy a Multiprofessional Handbook. Bölüm 10. Cambridge University Press, s. 173-186.
39. Morar P, Makura Z, Jones A, Baines P, Selby A, Hughes J, Saene R (2000) Topical antibiotics on Tracheostoma Prevents Exogenous Colonization and Infection of Lower Airways in Children. *Chest*, 117(2):513-8.
40. Fairhurst-Winstanley W (2007) Caring for the patient with a respiratory disorder. In: Walsh M, Crumbie A (eds). *Watson's Clinical Nursing and Related Sciences*, 7th edn. London. Elsevier, s. 325-362.
41. Hales P (2004) Swallowing. Russell C, Matta B (Ed) In: Tracheostomy a Multiprofessional Handbook. Bölüm 12. Cambridge University Press, s. 187-234.
42. Kapucu S, Özden G (2014) Ventilatör ilişkili Pnömoni ve Hemşirelik Bakımı-Ventilator Associated Pneumonia and Nursing Care. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 1(1):99-110.
43. Erdemir F (2005) Hemşirelik Tanıları El Kitabı 2.Baskı, İstanbul, s. 393-395.
44. Scottish Intercollegiate Guidelines Network (SIGN) (2006) Diagnosis and Management of Head and Neck Cancer. A National Clinical Guideline. Edinburgh: SIGN.
45. Kazi R, Sayed SI, Dwivedi RC (2010) Post larygectomy speech and voice rehabilitation: past, present and future. *ANZ Journal of Surgery*, 80(11): 770-771.
46. Allen D, Vasavada A (2006) Cataract and surgery for cataract. *British Medical Journal*, 333: 128-132.
47. Riaz Y, Mehta JS, Wormald R et al. (2006) Surgical interventions for age-related cataract. *Cochrane Database of Systematic Reviews*, Issue 4. Art. No: CD001323.
48. Erdil F, Özhan Elbaş N (2012b) Göz Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı. İçinde: Erdil F, Özhan Elbaş N, editörler. *Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği*. 6. Baskı. Aydoğdu Ofset; Ankara, s. 625-640
49. Kaymakçı Ş (2013) Göz Hastalıkları. İçinde: Karadakovan A, Aslan FE, editörler. *Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım*. 3. Baskı. Akademisyen Kitabevi; Ankara, s. 1071-1080.
50. Evans JR (2009) Antioxidant vitamin and mineral supplements for slowing the progression of age related macular degeneration. *Cochrane Library of Systematic Reviews*, Issue 2. Art. No: CD000254.

51. Chakravarthy U, Evans J, Resenfeld PJ (2010) Age related macular degeneration. *British Medical Journal*, 340:526-530.
52. Royal College of Ophthalmologist (2009) Age related Macular Degeneration. Guidelines for Management London: Royal College of Ophthalmologists.
53. Pachaiappan HJ, Patel V, Morrissey J, Gadsby R (2006) Lipid management in type 1 diabetes. *Diabetic Medicine*, 23(suppl 1):11-14.
54. Clare C (2013) The ear, nose and throat and eyes and associated disorders, içinde: *Fundamentals of Applied Pathophysiology. An essential guide for nursing and healthcare students*, Nair M, Peate I (Eds), 2nd edition, Wiley-BlackWell, s. 556-577.